

drugim pravnim profesijama. Javno beležništvo je neophodno i efikasno sredstvo da se rastereti pravni sistem. Problem je u tome što je primena sprovedena na pogrešan način. Postepenim uvođenjem sistema javnog beležništva, uz adekvatnu javnu raspravu sigurno bi mogla da bude izbegnuta duga blokada pravosuđa, ali je za to potrebno da postoji kvalitetna komunikacija ministarstva pravde sa tužilaštvima, sudovima i advokaturom, koja još uvek nije uspostavljena.

Pored toga što je ovaj zakon doveo do višemesečnog štrajka advokata i sam izbor javnih beležnika bio je sporan. Imenovanje prve generacije javnih beležnika

izvršeno je u julu. Posle završenog javnog konkursa, grupa kandidata koji nisu predloženi za imenovanje za prvih 100 javnobeležničkih mesta, obratila se otvorenim pismom nevladinoj organizaciji Transparentnost Srbija, u kojem tvrdi da je u tom postupku bilo više povreda zakona. Među najvećim propustima su promene pravila polaganja ispita, izbor konkursne komisije, nepoštovanje zakonskih kriterijuma za imenovanje, kao i formiranje organa javnobeležničke komore bez dovoljno članova.

Zbog promene pravilnika, desilo se da su kandidati ispit polagali po različitim pravilima, kao i da je Komisija za imenovanje aribtrarno tumačila kriterijume za imenovanje. Ispiti su se razlikovali u pogledu trajanja, načina ispita, broja članova i sastava komisije.<sup>283</sup> Pored toga što je jedan kriterijum propisan zakonom izostavljen u postupku izbora, Komisija je uvela kriterijum „utisak o kandidatu“, koji se bodovao od 0–15 bodova od mogućih 100. Konkursna komisija je sa kandidatima razgovarala u proseku od dva do pet minuta, na osnovu čega je zaključivala da li su oni dostojni da se bave javnobeležničkom profesijom. Kriterijum koji se zasniva na utisku koji kandidat ostavlja na komisiju nije nigde propisan i ne bi nikako smeo da se koristi.

Javnobeležnička komora osnovana je 15. avgusta 2014. kao telo koje će nad-zirati i rukovoditi radom notara. Prema zakonu, Javnobeležnička komora se osniva kada se imenuje 100 javnih beležnika, pa je i time prekršeno slovo zakona jer je u Srbiji do njenog osnivanja bilo imenovano samo njih 94. Inače se planira da bude imenovan 351 javni beležnik.

Iako je uvođenje javnih beležnika pozitivan korak, postoji zabrinutost u pogledu postupaka izbora i imenovanja, koji je neophodno sprovesti uzimajući u obzir potrebu da se obezbede kvalitetne usluge i pristup pravdi. Kako je Izveštaj o napretku objavljen pre eskalacije sukoba između advokata i Ministarstva pravde on se bavi samo sugestijama u pogledu organizacije javnobeležničkog sistema. U Izveštaju se uvođenje javnih beležnika pozitivno ocenjuje ali se navodi da je neophodan mnogo veći broj notara da bi zadovoljili potrebe stanovništva, kao i da postoji zabrinutost u pogledu postupaka izbora i imenovanja, koji treba poboljšati.

#### *5.4.4. Sistem e-pravosuđa.*

Efikasnosti pravosuđa, ali i njegovoj transparentnosti u značajnoj meri mora da doprinese informatizacija pravosuđa i uvođenje modernih tehnologija u pravosuđe. Iz tog razloga se jedna od preporuka Izveštaja o skriningu odnosi na uspostavljanje pouzdanog sistema prikupljanja potpunih statističkih podataka o radu sudova, trajanju sudskih postupaka i korišćenju ljudskih i finansijskih resursa.